

Wat is wijsheid? Hoe vaak vragen we ons dat niet af? Bij voorbeeld als je voor ingrijpende beslissingen staat. Een keuze moet maken met verstrekkende gevolgen. We wegen voor en tegen af. Maken een afweging van oorzaak en gevolg. Uiteindelijk kies je voor wat goed is en gelukkig maakt. Boeken helpen je daarbij niet zo veel. Wijsheid is meer vrucht van levenservaring. Ze is levenskunst.

Alle grote beschavingen hebben het zoeken naar wijsheid gekend. Deze wijsheid had een praktisch doel: zij moest de mens brengen tot verstandig gedrag en bekwaamheid om in het leven te slagen. Ze vergde bezinning op het leven en behelsde ook een zekere moraal. Ze was het humanisme van de oudheid.

In de heilige Schrift wordt de wijsheid dikwijls verbeeld als een persoon. Zo vertelt ons vandaag het boek Spreuken over Vrouwe Wijsheid, die haar huis heeft opengezet en mensen uitnodigt om bij haar aan tafel te komen: 'Eet van mijn brood en drink van mijn wijn; laat je onverstand varen en zie wijze mensen te worden', zo zegt zij.

De bijbel spreekt in de eerste lezing van vandaag over levenswijsheid. Wat wij van anderen leren en wat wij zelf meemaken aan lief en leed, en hoe wij daaraan in ons leven een plek weten te geven, dat maakt ons levenswijs. In de eerste lezing vraagt Vrouwe Wijsheid ons, ons te voeden met de dingen waarvan wij echt wijzer, levenswijs worden.

“De wijsheid heeft zich een huis gebouwd, zeven zuilen heeft zij zich gehouwen.” Zeven is een heilig getal. Zeven zegt, dat het af is. De schepping werd gemaakt in zeven dagen. Zeven is dus niet zomaar een getal: ze duidt op volheid, volmaaktheid. In de bijbel is met zeven de zaak rond. Met de Wijsheid staat het huis van je leven goed gefundeerd.

De Wijsheid is een vrouw met dienstmeisjes. Zij wil de mensen dienen om zich niet van weg te vergissen in het leven. Wie de kunst van het leven nog niet kent, kan het van deze vrouw leren. Het is toch mooi gezegd en eerbiedig ook: *“wie onervaren is kome hierheen, en wie geen inzicht heeft laat hem tot bezinning komen”*. Er klinkt geen verwijt, geen gemoraliseer, geen gepreek maar een uitnodiging tot al wie onervaren is met het leven en geen inzicht heeft. Wijsheid verwijt niet, wijsheid leert ons leven. Want Wijsheid is als eten en drinken voor de mens, brood en wijn.

In de bijbelse openbaring verschijnt het woord van God ook in de gedaante van wijsheid. De verpersoonlijking van de wijsheid als vrouw moet niet louter als beeldspraak worden opgevat. Voor de gelovige mens vindt de menselijke wijsheid haar oorsprong in God. God kan haar meedelen aan wie Hij wil omdat Hij zelf de Wijze bij uitstek is. Uit de goddelijke wijsheid vloeit de menselijke wijsheid voort. Deze werkelijkheid in God heeft altijd bestaan en zal altijd blijven bestaan.

Die wijsheid is niet werkeloos. Bij de schepping was zij aanwezig. God heeft haar tot eigenschap van de werkelijkheid gemaakt doordat hij de schepping een goddelijke ordening

heeft gegeven, de scheppingsorde. Er zijn constanten in de ervaring en een soort wetmatigheid in de wereld, sporen van Gods ordenende werkzaamheid, die wij met ons verstand kunnen naspeuren. Zo kunnen wij Gods wijsheid op het spoor komen in onze wereld; in ons leven.

De hoogste openbaring van Gods wijsheid is zijn Zoon, die is mens geworden als wij: Jezus, de Heer. Zijn geheim brak door toen Hij de woorden overnam die het Oude Testament op de Wijsheid toepaste: *“Komt tot Mij...”*; *“Wie tot Mij komt zal geen honger meer hebben en wie gelooft in Mij zal geen dorst meer lijden.”* Jezus is de ‘Wijsheid van God’, niet alleen omdat Hij de wijsheid aan de mensen meedeelt, maar omdat Hijzelf de Wijsheid is. Deze Wijsheid was voorheen verborgen in God. Nu is ze geopenbaard in Jezus Christus.

De wijsheid, Jezus, heeft zijn tafel gereedgemaakt: *“Als iemand van dit brood eet zal hij leven in eeuwigheid. Het brood dat Ik zal geven is mijn vlees, ten bate van het leven der wereld.”* Dit zegt Jezus vandaag ook tot ons. Nog even los van de wellicht complicerende gedachte dat wij het vlees en bloed van Jezus tot ons moeten nemen, gaat het hier ten diepste om een levensgemeenschap in liefde. *“Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt blijft in Mij en Ik in hem.”* De uitnodiging om van het levende brood, dat in de persoon van Jezus uit de hemel is neergedaald, te eten wil ons duidelijk maken dat alleen in Hem de bron van alle wijsheid is gelegen.

Op onze zoektocht naar ware wijsheid en blijvend levensgeluk, wordt er heden ten dage veel voedsel aangeboden. Maar de voedzaamheid is beperkt en de houdbaarheid zeer beperkt. Er is veel menselijke wijsheid die als goddelijk wordt verkocht, maar het niet blijkt te zijn. De Schrift bestempelt die als dwaasheid.

De apostel Paulus roept zijn gemeenteleden dan ook op om nauwkeurig op te letten hoe zij zich gedragen: *“als verstandige mensen, niet als dwazen.”* Om dan vervolgens dit criterium aan te reiken: *“Weest niet onverstandig, maar tracht te begrijpen wat de Heer wil. Bedwelmt u niet met wijn, maar laat u bezielen door de Geest.”* Wij worden opgeroepen om ons in te ordenen in de goddelijke ordening van de werkelijkheid waarin wij leven. Alleen dan zullen wij harmonieus, dat wil zeggen gelukkig leven en in vrede bestaan, dat is: ‘in orde’ zijn.

Wie zich laat leiden door de vreeze voor God en de ware weg bewandelt die heet wijs en rechtvaardig; wie afkerig is van de wijsheid heet: dwaas en zondaar. Er gaat een oproep uit van de dingen, want heel de schepping ademt Gods wijsheid. Ze is transparant, heeft openbaringskarakter. God zelf immers heeft ons vlees aangenomen en is mens geworden. Gods wijsheid is brood en wijn geworden en Hij biedt zich aan: *“Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt heeft eeuwig leven en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.”*

Het antwoord op mijn openingsvraag moge duidelijk zijn. Wijsheid is om in Jezus te blijven. Te doen zoals Hij gedaan heeft: jezelf geven als brood en wijn, voor het leven en geluk van velen. Amen.